

SZERKESZTŐI HÍRDA

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények címzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvar, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy cenziméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitott cikkek:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A tordai tüntetés.

Kolozsvar, jul. 28.

A „Kolozsvar” helybeli újság két-
ségbe esik afelett, hogy Tordán a nép
tüntetést rendezett a fanatikus tulzól
oláhok ellen. Ezzel — ugymond — is-
méta Ratiuk elmára hajtották a vizet.

Ha fölületesen vizsgáljuk a dol-
got, úgy tűnik fel, mintha a Kolozs-
varnak igaza volna, mert a kik távol-
ról nézik az eseményeket és nem is-
merik teljesen a viszonyokat, — elhi-
szik, hogy a magyarok részéről ez a
nagy elégedetlen natio üldözésnek van
kitéve.

Csak azt nem értjük, hogy a „Ko-
lozsvar” miért nem látja meg az okok
természetes okozatát és ahelyett, hogy
az ablakbeverés ténye felett szórnyul-
kodik, miért nem keresi fel a bajt a
forrásánál. Miért teszi felelőssé azokat,
a kik lépten-nyomon provokálva, in-
sultálva vannak arra, hogy a megtor-
lásnak azt a formáját válasszák, a mely-
hez hozzájutnak.

Minden magyar ember, még az
egyszerű nép is bosszankodva érzi azt
a pókhendi kihívást, azt a szemérmel-
len paczkázást, azt a jogtalan követel-
ést, azt a gyűlöletet, a melyet az oláh
tulzók tanusztanak vele szemben; lát-
ják azt a törekvést, a mely vesztére
tör mindennek a mi magyar; hallják
a szennyes piszkolódást; látják a mi
ellenségeinkkel való konspirálást. Ta-
nui annak, hogy a kormány külön oláh
gyűlést engedélyez nekik, a melyen
nyíltan ellenségünknek hirdetik magu-
kat, bírálják és ócsárolják a nemzet
szentesített törvényeit, ölekeznek a
pánszlávokkal, üdvözlő táviratokat fo-
gadnak azoktól, a kik e lázongással
rokonosznak és viszont üdvözlők
azokat, a kik erkölcsileg és anyagilag
támogatják jogosulatlan mozgalmakat.
Sértegetik alkotmányunkat, gyűlölik fa-
junkt, nyelvünket és e gyűlölettel ve-
zéreltetve árulkodnak Európa népei
előtt s hazug jajgatással igyekeznek
megnyerni a maguk részére idegen
nemzetek érdeklődését és hazug rágal-
makkal igyekeznek a magyar nemzet-
tet befekteteni.

Mindezt, ha nem is látja a Ko-
lozsvar, de a nép látja és annak az
évek óta folyó konspirálás immár az
öntudatába ment. Annit tud az utolsó
mestereber is, hogy a magyarnak sa-
ját hazájában engesztelhetlen ellensé-
gév vált az oláh natio. Ámde azt nem

látja, — mert nem is láthatja — hogy
miért van a nagy gyűlölség. Hiszen az
oláh, ha képessége van, éppen úgy le-
het tisztviselő, mint a magyar és a
törvény előtt mindenben egyenlők va-
gyunk. Miért hát az elégedetlenség, a
lázon, a konspirálás, a gyűlölség? Erre
nem kap se a tordai, se a kolozs-
vári, se senki feleletet!

Mindenki azt várja hát, hogy az
indokolatlan és jogosulatlan inzultuso-
kat és az idegen érdekek szolgálatában
álló törekvéseket az államhatalom tör-
vényes eszközzel megszüntesse. Minden-
ki természetesen úgy gondolkozik, hogy
ebben az országban mindaddig, a míg
a magyar az államalkotó nemzet, a
magyar kormánynak kötelessége őrkö-
dni a nemzet törvényes jogai felett; a
magyar kormány kötelessége megvéde-
ni ezt a nemzetet idegen törekvésű iz-
gatók aknamunkájától és a magyar
kormány kötelessége ebben az or-
szágban tiszteletet szerezni a nemzet
alkotmányának.

Teszi-e ezt a magyar kormány?
Nem teszi. — Vagy ha tett is vala-
mit, annak — amint az oláh agitatio
klasszus példája mutatja — sem su-
lya, sem eredménye nincs! Az oláh
agitatio szabadon grasszál. Ellensége-
inkk váltak immár és ezt nyíltan hir-
detik. És ennek az actónak igen ter-
mészetes következménye a reactio. Azt
sem a „Kolozsvar”, sem senki nem ki-
vétel, hogy egy életképes nemzet
tehetetlen kormányának minden gyön-
geségében osztozzék és mert az általa
bántalomnak vélt agitatio ellen nem
lát semmi intézkedést, — teljesen éri-
tethető, ha olyan eszközöz nyúl, a mi-
lyen rendelkezésre áll. Ez eszköz tör-
vénytelen és brutális, és lehetséges,
hogy a fölületesek előtt az oláh tul-
zókhoz használ, — de a kik igazsá-
gosan mérlegelik a tényeket, azok ig-
zat adnak annak a népnek, a mely se-
honai törekvéseket nem néz összedu-
gott kézzel.

Ne a tordai ablakbeverőkön szór-
nyulkodjék el a Kolozsvar, hanem szór-
nyulkodjék el annak a kormányának,
a melynek szolgálatában áll — tehe-
tetlenségén és gyöngeségén, hogy idáig
engedte fajulni a nemzetiségi kérdést.
Ne az ablakbeverő suszter inasokra
zudítsa haragját, hogy ime Ratiu ur-
nak reclamt csaptak, hanem kérdezze
meg urát és kormányát, hogy medd
engedi még az oláh tulzók provoká-
lást és insultusát a magyar elemmel
szemben.

En a megtorlás ezt a nemét sem
cézlarvezetőnek, sem helyesnek nem
találom, a brutalitást kárhoztatom. De
a lélektani igazságok előtt is meg-
kei hajolunk, a mely nem respek-
tálja a paragrafusokat, de jogosult ak-
kor, a mikor a megsértett igazság tör-
vényes védelemben nem részesül. De
e tüntetés politikailag sincs akkora bá-
rára a magyar elemnek ez akkora has-
znára az oláh tulzók, a mint azt a
„Kolozsvar” hiszi.

Egy eklatans jelenete játszódott
le Tordán annak a szomorú nemzeti-
ségi drámának, melyet az oláhok a
kormány elnézésével lassanként ér-
lelnek.

Egyik csendőrfegyverét használ-
ta és magyar vér omlott. Tanulságos
egy eset ez, mert az a csendőrfegy-
ver, mely jogosulatlanul használta fegyverét
véletlenül, oláh. Milyen szerencse,
hogy véletlenül.

Ha van a kormányának elég ér-
zéke a nemzetiségi kérdések veszélyes
elfajulásá iránt: ebből az incidensből
eleget láthatott.

(ss.)

Politikai hírek.

A képviselőválasztások Franciaország-
ban — mint már jelezve volt — augusztus
20-án lesznek; a pótválasztásokra pedig szeptem-
ber 3-ika van kitűzve. A választási moz-
galom már megindult a Párisban azt beszé-
lik, hogy az 575 mandátumra 1500-nál több
pályázó, illetve jelölt lesz. A monarchisták
200, a rojalisták ugyanannyi, a bonapartisták
167 és a munkások 150 jelölttel indul-
nak a választási harcban. Mintegy 50 vá-
lasztókörlet kivételével nyugaton mindenütt
republikánus jelöltek lépnek fel. A bucszó
kamarának nem igen dicő nekrológot szen-
telnek a lapok. A „Matin” mindazonáltal
konstatálja, hogy eltökélte számos helyi jel-
legt törvényről, a kamara nem kevesebb,
mint 470 új törvényt alkotott, melyek 17
különböző térré hatnak ki. Igaz — végzi a
„Matin”, — hogy a kamarában sokat beszél-
tek, de valamit dolgoztak is.

A pápa — róluak. Egy olasz lap nyo-
mán megirtuk már, hogy a pápa encziklikát
készít elő, amely Magyarország egyházpoli-
tikai ügyeit fogja tárgyalni. Az „Italie” olasz
újság jól értesült köréből azt a hirt veszi,
hogy a pápa encziklikájában abbéli remé-
nyének fog kifejezést adni, hogy a vallás-
politikai konfliktus nehézségei
Ferencz József király előzéke ny-
sége következtében meg fognak
szűnni. A magyar katolikusok rövidesen,
mint egységes politikai párt fognak egye-

sülni a német cenztrumipárt mintájára. Ezzel
a tervvel különben már évekket előbb is ko-
molyan foglalkoztak, a mikor t. i. a főren-
diházban a Tisza által benyújtott polgári
házasságról szóló törvényjavaslatot tárgyalták.

Egyveleg.

Vád alá helyezett miniszterek.

Belgrad, jul. 27.

A vizsgáló-bizottság és a kabinet közt
tegnap óta komoly differenciák forognak
fenn. A kabinet határozottan ellene nyilat-
kozott annak, hogy a bizottság bírói attri-
butumokat gyakoroljon az Avakumovic ka-
binet vád alá helyezett tagjaival szemben,
míg a vizsgáló bizottság le akarja tartóztatni
az összes vádlottakat és el van tükélve az
ügyet a végsőig vinni. Ennek következtében
a kabinet azzal fenyegetődött, hogy lemond
és már el is volt terjedve az a hír, hogy
Grucic Száva tábornokot bízták meg az új
kabinet alakításával. Mindenesetre bevár-
andó a király elhatározása, a ki ellene nyilatko-
ugyan annak, hogy a bizottság szélsőségekre
ragadtassa magát, de a törvények folyása elé
nem akar semmit akadályt gördíteni. A
hangulat úgy itt, mint az ország belsejében
izgatott.

A francia sziámi vizsály.

Páris, jul. 27.

A tengerészeti miniszter Brestből és
Toulonból két czirkáló hajót rendelt Hu-
mann tengernagy hajórajához. A Gaulois
Saigoni jelentése szerint szárazföldi uton
500 ember indult Battambang tartomány
megszállására. Hír szerint még több katoná-
ságot is fognak odaküldeni.

Páris, jul. 27.

Az itteni siámi követtség a tegnapi
egész napon át semmi értesítést nem kapott
a bangkoki események felől. Pavie elutazá-
sát és Siam körúzárolását csak félhivatalo-
san jelezték a követtségnek. A személyzet
minden órában várja a parancsot az eluta-
zásra Humann tengernagy 100 kilométernyi
hosszúágban fogja a partvidéket elfoglalva
tartani.

London, jul. 27.

A „Daily News”-nak jelentik Bang-
kóból: Az angol követ a táviratilag kapott
utasításoknak megfelelőleg, szigorúan tartó-
zkodó álláspontot foglal el.

Ferencz Ferdinánd és a francia gloire.

Félhivatalos forrásokból eredt értesítés
nyomán emlitettük volt, hogy Ferencz Fer-
dinánd főherceg világrajó körútjában Uj-
Kaledoniába, Franciaország egy gyarmatá-
ra is érkezett és ott a főherceg ugyane for-
rás szerint a legszigorubb inkognitóban tar-
tózott. Meglátogatta ott Picque kormány-
zót, a ki aztán a látogatás visszaadta a fő-
hercegeknek. Ezzel szemben az Eclair mai szá-
ma olyan részleteket közöl a főherceg uj-
kaledonai időzéséről, a melyek lényegesen el-
térnek a félhivatalosok előadásaitól. Az Eclair
szerint Ferencz Ferdinánd főherceget Ausz-
triában való tartózkodásakor az angolok ha-
misan informáltak az uj-kaledonai viszo-

nyokról és a főherceg felette kellemesen
csalódott, mikor Uj-Kaledoniába érve, ott leg-
melegebben fogadták. A tervbe vett inkogni-
tóban maradásról ennek következtében már
a megérkezés első perceiben szó sem lehe-
tett többé. A főherceg tiszteletére szarvas-
vadászatot rendeztek. Picque kormányzó pe-
dig hivatalos ebédet adott. Ezen az ebéden
igen feszelen volt a hangulat; Picque főszót
mondott, a melyben megköszönte a főher-
cegeknek, hogy a kis gyarmatot látogatásá-
val megtisztelte és hogy a főherceg fogad-
tatásán való örömet is kifejezte. Eltette Fe-
rencz József királyt és a főherceget. A fő-
herceg rendkívül melegen mondott köszö-
netet a kormányzó barátságos szavaiért s po-
harát a francia köztársaság elnökére és a
francia gloire-ra, valamilyen a kormányzóra
irítette, a mit a jelenlevők óriási lelkesedé-
ssel fogadták. A főherceg kiérteében levő
tisztok a Polgári Kör ben ebédre voltak hi-
vatolok, a melynek folyamán egyik tiszt a
következő szót mondotta: Tiszelt bajtár-
saim! Poharamat emelem Franciaország di-
csőségére és Uj Kaledonia jólétére! A ki-
tőben levő osztrák-magyar és francia hajók
legénysége teljesen összebarkákoztak. A fő-
herceg távozásakor az osztrák néphimnusz
játsozták.

Politikus hercegnő.

A bolgár fejedelm anyja Klementina
hercegnőről mindenki tudja, hogy szeret po-
litikai véleményeket mondani ama kíváncsi-
aknak, a kik hozzá fordulnak felvilágosításo-
kért.

A napokban egy kíváncsi hírlapíró előtt
ismét megnyilatkozott a hercegasszony eze-
ben adta elő véleményét:

Klementina hercegnő szerint a bolgár
választások igen hevesek lesznek, de végre is
Sztambulov állásának megerősítése lesz az
eredmény. A hercegnő az utóbbi időben
nem volt nagy barátja Sztambulovnak, kiről
azt tartotta, hogy a fejedelm rovására na-
gyon is előtérbe nyomul. Azonban a her-
cegasszony érzelmeiben Sztambulov iránt a
fejedelm nőtőlse óta határozott kedvező
fordulat állott be. Ugyanis Sztambulov a fe-
jedelm fiatal neijében, Mária Lujza fejede-
lemasszonyban hatalmas pártfogót, szövetsé-
gest nyert. A fiatal nő igen szellemes és
szenvédeyesen foglalkozik a bolgár közü-
gyekkel.

— Menyem — mondá Klementina —
azt állítja, hogy Bulgáriában csak egyetlen-
egy államférfi van s ez Sztambulov. A kü-
lönben dinasztikus ellenzék vezére, Rad o-
szlavo inkább néptribun, mint államférfi.
Ő is tisztán nemzeti bolgár alapon áll,
hanem időtleni aspirációkat penet; oly in-
tézmenyeket és kormányrendszert óhajt létesí-
teni, melyek Bulgária konszolidációját, mint
független állam, késleltetnék, mert a bol-
gárok figyelmét az orosz üzemekről más ut-
ra terelnék.

Bulgária kulturális fejlődésének egyik
legnagyobb akadály, hogy itt is, mint Bosz-
niában, a nő még mindig nem foglalja el az
állást a társadalomban, mely őt egy czi-
vilizált országban megilleti.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1893. július 28.

Villamos konyha.

A villamosság, ha praktikus módon al-
kalmazkák a háztartásban, egyszerre minden
álmotott tükélt meg fog haladni ezen a té-
ren. Nem egy embernek jött meg ez az öt-
lete, de tovább alig gondolkozott valaki a
probléma felől; szerencsére, akadt olyan nagy-
eszt és ügyeskezű halandó, a ki addig vizs-
gálódott és kísérletezett, míg pompás ered-
ményeit valahára bemutathatta Chicagóban,
a kolumbiai világkiállításon. Ott áll évtize-
dünk, de sőt századunk egyik nagy dícsősé-
ge, a villamos konyha, a tárlat villamos osz-
tályában, a galleria északi oldalán: egy da-
reb jövő — mint az a kis mag, a mely
egyetlen lombozat, terebélyes fává növekszik.

A bostoni Electric Heating Corpora-
tion (villamosfűtési társulat) osinos pavillon-
jában, vészonnal burkolt közönséges asztal-
on, koczkaalakú fekete szekrény áll; más
asztalon három köralakú fekete lap és né-
hány bádgedény; mindegyik darabot zöld-
fehér sodrony köti össze a villamos teleppel.
Első tekintetre villamos laboratóriumnak hin-
nők; hanem, a ki 11 és 2 óra közt nézi,
meggyőződik róla, hogy villamos konyha; ott
sürgölődik egy néger, (ez a faj szolgáltatja
Amerikában a szakácsok javát), az ismert,
stereotip szakácsokban steakdarabok, zsir,
liszt stb. vesszik igénybe; körülötte nők cso-
portja, középpütt Johnson Helén Louizzal, a

villamos konyha nőpostolával, a ki a né-
gernek rendelteteket osztogat s mindent ma-
gyaráz a nőknek, felelve még a legostobább
kérdésekre is, a melyeket csak amerikai nő
intézhethet valakihez a háztartás köréből. Nem-
csakára kellemes illat árad szét, a néger a
fekete szekrényből pulykasztott von elő. Vi-
lágos: ez a „jóvő konyhája”, ad normam
„jóvő zenéje”, mely már egészen a jelené
lett — legalább így nevezi Johnson kisass-
zony, a kinek ékesszólása csakugyan ellen-
állhatatlan.

A fál, szénell való tüzelés rég el-
avult dolog Amerikában; a légszesztűzhely
győzte le, melynek legelső előnye, hogy a
fa vagy szénkamerát fölülegessé teszi; ma-
ga a tüzhely is kisebb lehet, mert nem kell
hová betenni a nagy tömeg tüzelőanyagot;
a tüzetrakás munkáját és a sütés-főzés idő-
időtartamának nagy részét megtakarítja, sőt
a tüzelőanyagot is, mert nem pazarol mele-
géből annyit a környezetre. Ez az utóbbi
pont korántsem lényegtelen: az óriás Ame-
rikának három ötöde sokat szenved a tropi-
kus melegtől. Nos, a gáztűzhelynek mind-
emelő előnye, jórészt fokozott mértékben,
megvannak a villamos tüzhelynek is. Ez a
név egyébiránt nem is egészen találó; a
villamos tüzhely t. i. nem egyetlen valami
hanem voltaképen villamos edények, fazekak
gyűjteménye.

Ilyen villamos fazekakat láthatni a ki-
állításon a vízfóraláshoz, levelesfőzéshez, kávé-
vagy theakészítésre, pirításra stb. Kivülről
csak a villamos sodrony különbözteti meg a
közönséges főzőedénytől; belül persze egé-

szen más. Az újfajta fazék fenékén vaslemez
van, melynek zománzába egész hálózat fi-
nom sodronyt bocsátottak, melyen átfut és
hő gerjeszt a villamfolyam. Az ilyen zo-
máncoz lemezt különben fazék nélkül is
árujják; alacsony állványra helyezik, reatesz-
nek akármiylen rendes fazekat vagy serpe-
nyit, átmelegíti ezt tartalmával együtt az
alul bízsergő villamam.

A sütésre, mely különösen nagy szere-
pet játszik az amerikai háztartásban, külön
készülék való, a czikkünk elején említett fe-
kete szekrényt csupán családi használatra
szánják, a koczkaalak mindegyik éle fél mé-
ter hosszú. Belső falazata vas, külseje pedig
fa és ászbest, úgy hogy belsejében akár mek-
kora hő is fejlesz: kívülről bátran hozzá
lehet nyulni. Épen ezért nem lehetne meg-
ítélni, hogy belül valóban a kellő hőfok ural-
kodik-e; ezért egyik oldalfalát tüvegől ké-
szítik, de van hőmérő is, melyről le lehet
olvasni az épen elért hő nagyságát.

Ezeket a sütő-főzőedényeket akármiylen
asztalfelelre állíthatjuk. A fenéktől levő
csavarba illeszthetjük a villamos vezetéket,
annál többet, mentől nagyobb hőt akarunk
terjeszteni.

A vasfenék egy percz alatt forróvá lesz;
két percz alatt a reá állított vasaló lesz jó
meleg, 15 percz alatt 1 liter víz indul for-
rásnak, és így tovább.

A főzés ideje félannyi a villamos kony-
hán, mint a mi ősi rendszerünk mellett; a
kifejtett hő pedig ugyasólván nem is másítja
meg a konyhahőmérsékét. Ha a főzésnek vége,
az ember leszedi a főzőasztalt, az edényeket

elzárhatja akár — kicsavarván belőlük a vil-
lamvezető sodronyokat; főzőasztal menten
átváltozhatnak ebédli vagy akár íróasztallá. A
gázal főző tűzhely vívmánya az, hogy akár-
mikor főzhetnek rajta, sok előkészület nél-
kül; a villamos főzés előnye még ezenfelül,
hogy akárhol végezhetők, még a „parlor”-ban
is (a fogadószobában), a mi felől miss John-
son biztosít. És milyen tisztaság uralkodik az
amerikai konyhán!

Találó elnevezése a villamos főzésnek:
a konyha stenografiája. Igaza van Johnson
kisasszonynak, a háztartásban forradalmat
fog ez a találmány előidézni. Hanem ahhoz
az kellene, hogy meglegyen minden házban
az új eljárás forrása: a villamosság. Ez töb-
bik Budapestem sem tartozik a lehetetlenség
közé. Hiszen a villamos világítás általá-
nosítása magával hozza, hogy az elektromos-
ságot ne épen csak fényforrásul, hanem hő-
forrás gyanánt is használhassuk valamennyi-
en. Amerikában az új találmány még csak
nehány száz klubban, szállóban, gőzhajókon
síb. van meghonosítva — de hiszen az ilyen
szembeötlő, a telefonnal, a versenyit kiálló
felvilágosításnak hétértékes lépésekkel kell a
világot bejárnia.

... Ah, mondja Johnson kisasszony,
csak ne volna egyetlen árnyoldala; az, hogy
férfi a feltalálója! ... No nem épen az élcz
kedvéért mondja ő sem, ámbár az elfogult-
ság beszélt belőle; hanem arra a példára hi-
vatkozik, hogy ime a nem villamos serpe-
nyőnek balfelől esik az a szájadéka, melyen
a zsirt kiöntik s így, hiszen jobb kézbe kell
venni a serpenyőt; ez pedig nem járja, mert

a jobb kéznek, főzéskor, szabadon kell ma-
radnia, a mit minden nő tud, de a feltaláló
ur még ennyit sem tud! ...

Erre a kijelentésre a körülálló hölgyek
elégtilten mosolyognak mindannyiszor, a mi-
kor a hallgatók közt férfi is akad. Minap
azonban egy hírlapíró igen udvariasan föl-
tette azt a nyílt kérdést, a mire Miss John-
son nem bírt válaszolni: Kisasszony, ha
kegyed annyira lenézi a férfiak tudását, mi-
ért nem találta fel épen kegyed a villamos
főzést!?

A Diána története.

(Angol regény)

A „Dóra” szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

VIII.

(Folytatás.) (18)

Paddingtonból, az első lefele menő vo-
nat magával vitte Ériket és Diánát. A Nelli
és általában az egész háznap biztonságát il-
letőleg Érik még több aggodalmat mutatott
mint a testvére, — talán azért, mert keve-
sebb hite volt Heathcoteban, a mire támasz-
kodhatott volna.

Megkönynyebbülsükre szolgált, midőn
kötött az állomás előtt a kocsi megállt, a
lovasszal a lá fejjél és látták, hogy az most
is oly nyugodt és buta volt, mint rendesen.
Young köszönet képpen megérintette a ka-
lapját.

— Young, rendben van odahaza min-
den? — kérde Érik, amint Diánát felülni
segítette.

— Igen, sir.

— Nem volt a tegnapielőtti éjszakához
hasonló ijedelmünk?

A fejedelem nevének az a fűtőkréve, hogy a bolgár néket a társadalmi élet minden ágába bevonja; sőt a közügyek iránt való érdeklődést is bennük felkeltse. Azért né egyesületeket szervez és működésüket minden téren szívesen vezérli. A fejedelem-asszony a nők tekintélyét minden osztályban emelni akarja s a bolgár uraknak nyitlan ki is jelentette, hogy az, aki a nőket nem tiszteli, előtte kegyvesztett.

Klementina hercegné a legjobb reményeket táplálja Bulgária jövőjére nézve s azt hiszi, hogy a bolgárok minden tekintetben felülmúlják a szerbeket és hogy ők vannak hivatva a vezető szerepre a Balkán-félszigeten.

Arra a kérdésre, hogy milyennek a viszonyok — a kulisszák mögött — Oroszország és Bulgária közt, a hercegné így felelt:

— Mária Lujza született diplomata: ő a Don Carlos-szal való összeköttetése folytán mindig el fogja tudni hátrítani a vihar kitörését, ha netalán komoly veszély fenyegetné Bulgáriát Oroszország részéről.

Véres sztrájk Tokodon.

— Elégedetlen bányamunkások. —

A magyar bányákban sorra sztrájkoknak a viszonyaikkal elégedetlen munkások.

Ujabbán a tokodi szénbányából érkezik hír, hogy ott kiütött a sztrájk. De a munkások nem értenek egyet valamennyien és ez lesz az oka annak, hogy mindjárt a munka beszüntetése után zavarások keletkeztek, a melynek csakhamar vérontás lett a folytatása.

Csendőrségnek kellett közbelépnie és csak több ember elfogatása után sikerült a rendet helyreállítani.

A véres sztrájkról a következőket írják:

Esztorgom, jul. 26.

A tokodi szénbányákban kiütött a sztrájk, az egész bányatelep ostromállapotban van.

A sztrájkot a bányában dolgozó öregebb munkások kezdték meg. Ezek között már régóta tart az elégedetlenség, a mely különösen a nemrég történt tokodi bányászterülettel való valóságos elkeseredés növekedett.

Nincsenek megelégedve munkabérukkal, zúgolódnak a nagy munkaidő ellen. Az elégedetlenség azonban csupán az öregebb bányamunkások közt terjedt el és vert gyótkeret, a fiatal és újabb munkások meg voltak elégedve sorsukkal.

Már egy pár hete, hogy az elégedetlenség elhatározta maguk között a sztrájkot, de belátták, hogy nem érnek vele semmit, addig, amíg nem tudják a maguk pártjára hódítani a többi munkást is, hogy így egyszerre szűnjék meg a munka a bánya valamennyi részében.

Igyeksztek, hogy összejöveleik alkalmával, meg munkaközben is rábeszéljék a fiatalabbakat, hogy tartsanak velük; előbb tárták helyzetüket, a súlyos munkát, hogy milyen kicsike a fizetésük, — de a fiatalok nem akartak tudni a sztrájkról semmit. Azt válaszolták, hogy örülnek, hogy van kenyérük, nemhogy ettől megfosztanának magukat.

Az elégedetlenség erre elhatározta, hogy erőszakkal fogják megakadályozni a többi munkást a munka folytatásában.

Ma reggel kijelentették, hogy nem állanak munkába és a fiatalokat, amikor a bányába mentek, föl tartóztatták és folszólították, hogy azonnal csatlakozzanak a sztrájkolókhoz.

Ezek hallani se akartak a sztrájkról, mire az elégedetlenek dorongokat, követeket

ragadtak és ezekkel rontottak neki a többi munkás csapatának.

Általános verekezés keletkezett, nagyon sokan sebesültek meg mindkét részről, de végre is a fiatalabbak mégis folytatták a munkát.

A sztrájkolók izgatottan csoportosultak, botokkal baltákkal, fegyverekkel föl, úgy, — hogy a zavargás folytatása előrelátható volt.

A bányagazgatóság mindjárt a verekezés kezdetekor táviratban jelentést tett a zavargásról az esztorgomi hatóságoknak és egyúttal kérte, hogy küldjenek ki Tokodra csendőrséget.

Egy csapat csendőr még ma kiment a bányatelepre, ahol még mindig izgatott csoportokban, — fenyegetősen jártak-keltek a sztrájkolók. — A csendőrség felszólításának nem engedelmessétek, mire a csendőrök erőszakkal oszlatták szét a tömeget. A csendőrök tíz sztrájkolót elfogtak és bekísérték őket Esztorgomba. Most egyelőre nyugodtan viselkednek a sztrájkolók.

Gazdasági dolgok.

Az aratás.

A mai nap folyamán kozzánk érkezett tudósítások az ország majdnem minden vidékéről száraz, meleg, többnyire derült időt jeleznek, csak kevés helyen boros az ég; esőt sehol sem jelentettek. Az aratás így kedvező körülmények között gyorsan közeledik vége felé; a gabona már csak az ország északi és az erdélyi vidékeken áll még lábba egybeült kevés kivétellel már betakarításával is elkészülték s most teljes erővel a csépléshez fogtak. Az eredmény vidékenként, sőt az egyes táblák szerint is különböző; keresztbenként 30—40, másutt 50—60, gyengébb helyeken 20—25 kilogram mag az eredmény, ennek ellenében azonban itt-ott 70, sőt 80 kilogram szemet is nyernek, mely majdnem kivétel nélkül telt és szápen ki van fejlődve, rozsdás és tűzőg a minőségben nem sok kárt tettek. Az esők következtében okozott veszteség is — az árpat kivéve — mely sok sárgás maggal fizet, csak kisebb mértékű. Kapásfélék, főleg a tengeri, gyönyörűen fejlődnek, takarmányfélék, rétek és legelők jók s az előző gyenge, vágásokkal szemben elég jó sarjatermés várható.

A takarmány kiviteli talalom.

A Wiener Zeitung írja:

„Végre nem fölösleges, különböző elmentés állításokkal szemben, egész határozottsággal konstatálni, hogy a takarmánykiviteli talalom kibocsátása az osztrák kormány és különösen az osztrák földművelési miniszter iniciatívájából eredt, tehát tisztán Ausztria saját viszonyainak spontán mérlegeléséből származott és egyáltalán nem a magyar kormánytól eredt impulzus eredménye.”

A nemzetközi gabonapiacz.

A világpiacokon az üzlet még ma is meglehetősen élettelen, a minek természetes oka a sok készlet és a folyamatban lévő aratás. A kereskedők tartózkodnak a nagyobb tüzletektől, mert nem ismerik a tényleges eredményeket. Európában a termés jobb, mint a tengerentúl más országokban, főképp pedig az amerikai Egyesült Államokban, a hol a termést a múlt évhez viszonyítva 20 százalékkal, az 1891-iki terméshez képest körülbelül 30 százalékkal kevesebbre becsülik.

Levél.

Maros Ujvár, július hó 26.

A helyteli tisztviselők köréből alakult „Dalegylet” f. évi július 23-án — saját pénztára javára táncozzal egybekötött dalestélyt rendezett.

A hangverseny műsora válogatott darabokkal volt összerakva, hogy azzal a nagyszámú díszes közönség teljesen meglehetett elégedve.

Maga az előadás számot vetve a viszonyok és körülményekkel — teljesen sikerültnek mondható. Különböző tetszéssel fogadtattott és zeneszerzőkben tapsban részesült: Suppe „Dichter und Bauer” dalmű nyitánya, Obert Ferenc „Gute Nacht” szárnykor szölgő zenei kísérettel és a Kossuth indulónak szabatos előadása.

A hangverseny anyagilag is szép sikert ért el, a mennyiben az egyetnek tisztán 75 ft 40 krt jövedelmezett. Felülfizettek: Gróf Beldin 1 ft, Gáll Lajos 5 ft, Simon Pál, Benedek Farkas, László József és Fodor György 1—1 ftot. Fenersém, Kovács, Popovits Árpád, Vallerstein, Dossios Demeter, Benedek Lajos és Gottlieb Ignácz 50—50 kr. Mandel Salamon 40 kr, Szentkovits István, B. L. Jován, N. N., N. N., Leszman Izrael, N. N., V. K., Both Sándor és N. N. 20—20 krt. Összesen 16 ft 10 kr.

A hangverseny második, — a fiatalok szerint fő és kiegészítő része a táncz vigalommal — a közönségnek az abban részt venni ohajtó része teljesen nem volt meglegedve, mert habár a csinosan berendezett „Liget”-ben fedett tánczterületig van — a hangverseny kezdetétől a folyton zuhogó zápor eső mindenkit hazamenésre késztetett és örültek a ki korábban igyekezett, mivel később — 12 óra után — már kocsi sem közlekedtek, s így a közönség egy részének szakadó esőben, szurok setétségben kellett ügyességet kifejtenie, hogy nagy nehezen lakására találhasson és magát a zápor ellen kellő biztonságba helyezze.

Megemlítem méltó sajnos körülmény, hogy míg a rendezőség minden egyes társas összejövetel és előadások alkalmával töle telt, csak hogy a közönség igényei és kényelmének teljesen megfeleljen, hogy panasza fel ne merüljön, legtöbbszor anyagi hátrányára is mindent elkövet, s mi áldozattól sem riad vissza, addig a vendéglős urak — habár a kiszolgálás és árakban előzetes megállapodás történt — azt figyelmen kívül hagyják és saját kényük-kedvük szerint járnak el.

Tudjuk jól, hogy mulatságoknál legjobban jár a vendéglős, a mennyiben — ha az sikerül — a hasznát ő teszi zsebre, de hogy a közönség méltányos öhajára, avagy kényelmére legyen az nála többször kérdés. A mint tudomásomra adatott, a rendezőség ez alkalommal is az étel és ital nemteké arra iránt előzetes tárgyalást tartott a vendéglős urral és az árak meghatározattak, de az egészen mellőztették.

Mindezt még el is hallgatva az ember — különösen oly időben, mint a milyen most is volt, csak legalább a vendéglős haza szállítást tartaná előbb valónak a saját konyhája és hozzá tartozói haza szállításánál, mert azt hiszem, nem a közönség van érte, hanem megfordítva.

J!

Tüntetés Tordán

— Saját tudósítónktól. —

A szebeni gyűlés hamar megteremtette gyűmölcséit. Alig futott híre Tordán, hogy Vladuc nevű polgártársuk a gyűlésről hazérkezett, a nép mindjárt tüntetésre gondolt.

— Nem tudom, hogy mire véljem — folytatá Nelli, — mert láttam, hogy nem a mi kutyáink közül való és ebből azt következtettem, hogy egy olyan idegen állat volt, a mely valahogy betévedt hozzánk és nem tudott ismét kimenni; tehát lefeküdtem és aludtam egy pár óráig.

Négy órakor ismét felkeltem és a nagy kutya még mindig az ablakom alatt járkált. Ledültem és szinte egy óra hosszat néztem; és akkor a legkülönösebb dolog történt, mert egy férfi ment át a teraszon és lement a kertbe a bokrok felé és a kutya követte.

Ugy-e furcsa?

— Nagyon.

— En azt gondolom, hogy megtudnám azt az embert ismerni — folytatta Nelli elgondolkozva — ámbar csak a hátát láttam. Széles háta volt, a nemez kalapját lehúzta a fejére; de a járásán és az egész tartásán látszott, hogy gentleman volt, nem pedig valami közönséges ember.

Érik nevetett és megkülönböztetésen és Nelli haragosan fordult feléje. Nelinek nem volt érke a huzorra, következtetéseként másokban sem szeretne azt.

Diána felhasználta az alkalmat, hogy a saját szobájába menjen, melyet ugyan azon rendtelenségben talált, a hogy tegnap elhagyta.

Ugy, tehát Heathcote teljesítette az ígértét és ő maga örködött a ház felett és a Nelli ablaka alatt az ő kutyája végezte az őrző feladatát! — Diána nem volt meglepetve, de az íze sebesebben vert, s néhány percig álomszerű állapotban járt le a fel a szobájában, mielő a Kezia belépte ébreztette fel, a ki azzal a beismert szándékkal jött, hogy „takarítsan” ottan.

— Fel kell keresnem Heathcoteot, hogy szívességgel megköszönjem — mondá Érik a villásgreggel után, midőn ő és Diána ismét egyedül voltak. Elég alkalmatlanságot vett

Jul. 26-án este 9 óra tájt nagy tömeg vonult fűtőlve, lárma, a politikusnak főlcspad gazdag malomtulajdonos háza elé, hol csendőrök fogadták.

A csendőrök láttára a nép elvonult s egy félreeső utcában Kioresán nevű politikus borbély házat tisztelte meg látogatásával, ki a tavaj egész csoport tünnető nevét jegyezte fel s küldötte volt be egyik oláh lapnak. Onnan egy csoport kiáltozva tartott ismét a Vladuc háza felé. Egyik félreszeg csendőr, egy bedellő oláh, minden parancsszó és minden előlegesintés nélkül mintegy 20 lépéssel rájuk lőtt. Lövése egy Kis József nevű ácslegénynek lábán ment keresztül és egy Nikora János nevű kovácslegénynek hasát sebezte meg.

Az oláh csendőr valósággal dühöngve rikkoltozott a békésen járók előtt, többeket megütött hol öklével, hol a puskasával. Fenyegetődött, hogy „mindenkit lelő, mert most már szabad a lövés.” A lárma összefutott gyermekek és asszonyok közt csoda, hogy nem történt nagyobb szerencsétlenség.

A felbőszült nép aztán Lugosán esperesnek verte be ablakait, ki — hir szerint — azt szokta mondogatni, hogy a forradalomkor több magyart megöltetett, mint a mennyi hajszál van a fején és hogy még al fog jönni egyszer az ő napja. Mészáros ügyvédnek az oláh népbanknak és a központi szállónak is bevertek egyhány ablakát.

Kis József súlyos sebet dr. Csuka be kötötte s egy lámpát állítottak melléje. Két óránál tovább ott hevert az utcán a szerencsétlen, míg éjfélkor végre elszállították. Éjfél után 2 órakor Gyéresről több csendőr érkezett; de ekkor az újabb tordai tüntetésnek utolsó jelenete is rég lezajlott már.

A Lassan hajts hid két oldalán folyt le a lármas zajongás fő része, melynek, hogy nem lett véres összetűzés az eredménye, az legkevésbé a rendőreinek magyar királyi erején és tapintatán mult. Ott álltak bakterék és csendőrök feltűzött szuronyokkal; káromkodni és a közönséget szidni azonban csak az oláh csendőrök volt privilegiuma. A vitész ficsor keresztet vár vérontásáért és fogalma sincs még eddig arról, hogy nem volt joga fegyverét használni.

A golyó oldalat hatolt az ácslegény lábába; Nicora is a sétatér palánkjára dölve bámulta a spectaculumból: egyik sem lehetett sem merénylő, sem tünnető. Ugyan, hogy lehetett minden fészölítés nélkül egészen ártatlan emberekre — kérdeztek.

A csendőr azt felelte, megdobták ötlet is, társát is s sereggel jött a kő abból az irányból; de mikor meg akarta mutatni szavai bizonyosságát alig láttunk két vagy három kavicsot egészen félre az utcán. Ugy látszik, a kaplár ur vagy nagyon félt, vagy virtust talált elhamarkodott tetteiben. Azt is állította, hogy ő Kis Józsefet jól ismeri, szemre vette már előbb, a mikor a piacz felől előle két izben is elszaladt, azért lőtt mindjárt rá, a mikor a másik oldalom, a meről kőekett dobta rá előtűnt. A vitész urnak egy csepp szerencséje sincs az igazmondáshoz! Hanem abban mégis igaza lehet hogy ő sohasem látott olyan népet, mint ez a tordai. A havason egy két szavára el-

magára miőtünk és részéről csak illő és tisztességes eljárás lesz, hogy azt elismerjem és megköszönjem. De nagyon kellemetlen; szeretném ha más férfiak volnának a lekötéztetjéi!

Es nem volt kellemetlen család, midőn Prior Holmba menve, Heathcoteot nem találta otthon.

Érik ott hagyta a névjegyet néhány írónnal feljegyzett szavakkal s a megkönynyebbtülés sóhajával jött le a sötét fasoron.

— Milyen elhagyott hely — igazi remetének való! — mormogá magában, a mint vissza fordult, hogy a komor homlokzatot, még komorabb ablakaival lássa. Megbolondulnék, ha egy ilyen házban egyedül kellene laknom.

Mind a ketten, Érik és Diána mindent elkövettek, — hogy a hamisított telegramnak a rejtélyét felderítsék, — de eredmény nélkül. Nem volt nyom, mely őket vezesse és a küldött felfedezni reménytelen fáradságnak bizonyult. Diána azt gondolta, hogy betörést terveztek, mely kétszer volt meg-hisítva — először, az ő saját belépése által, a tölgyfa szobába és másodszor az azt követő este az által hogy a cédrus fa lecsúngó ágának a homályában a beszélgetésüket kihallgatta. És továbbá azt gondolta, hogy a szövetségesek azzal a szándékkal küldték a telegramot, hogy őt az utjából elhárítsák és aztán nyitva legyen előttük a tér.

— Lehet, hogy igazad van, — válaszolá Érik, midőn ezt elmondta neki; de ekkor azzal a nehézséggel állunk szembe — hogy azok a képzelt betörők, honnét tudták, hogy én Londonba mentem?

— Valamelyik cselédőtől megtudhatták — és nekem eleitől kezdve az volt a gyanu, hogy szövetségük van a házban — erősíté Diána.

(Foly. következik.)

sompolyogtak és elbújtak az atyafiak; itt most mikor káromkodva és fenyegetőzve a lehető legdurvább módon rá rikoltozott a járdán álló asszony és férfiközönségre, valamit adott volna erre a m. kir. tapintatra, de sőt inkább felfingerlödtek rá még a legbékésebben bámészkodó kíváncsiak is.

A temetői oláh papot hívei vasilákkal örzítették. de senkinek még csak észbe se jutott arra felé menni, Ma új, meg új csendőrök érkeznek. Katonaszógot is várnak, nehogy a netalán megújuló tüntetés a tapasztalt rend és tapintat mellett nagyobb zavarossá fajuljon.

Az E. K. E. fürdőjéből.

Radna-Borberek, jul. 26.

A Kárpát-egyesület fürdőjében, Radna-Borbereken nyaralni a legkellemesebb élvezet. Eltekintve, hogy az egyesület napról-napra folyton áldozatokat hoz, hogy a vendégek minél nagyobb kényelmet találjanak, már maga a vidék is páratlan szépséggel, úgy, hogy talán az erdélyi fürdők egyikének sincs oly fenéges vidéke, mint ennek a fürdőnek. Pár év alatt az egyesület teljesen elkészül; az építkezésekkel és ugyancsak ez idő alatt több villa is épül. Már most is gondoskodva van, hogy a vendégek lehetőleg jól találják magukat.

A vendéglőben olcsó és igen izéles kosztot lehet kapni, a fürdő árak mérsékelték a szobák szintén. A meleg fürdőhöz egészen új szerkezett melegítő kazánt rendelt az egyesület, mely pár nap alatt fel lesz állítva.

Az ásványvizre vonatkozólag, mely mint élvezeti és gyógyító hatásu viz kitűnő, az elsőkséggel pályázatot hirdetett, ki akarván azt adni több évre bérbe. A vizet Hankó Vilmos dr. balneológusunk ujbol végyelemezte és abban mind azt felfalta a mi hasznossá, egészségséssé és kellemessé tehet minden ásványvizet.

Egy élelmes vállalkozó,hasznot hajtólag értesíthető a vizet, mely orvosi értékben majdnem felülmúlja a hírneves karlsbrunni, chailottenbrunni és krynicai vizeket. Mint borviz pedig rendkívül kellemes.

Vendég már most is elég van és folyton jönnek. Ott nyaral a többek közt Bittsánszky Ede miniszteri tanácsos és hat tagból álló családja Nagy-Bányáról, — Gyóffy Géza báró Ajtonról, Lindner Gusztáv dr. egy. tanár Kolozsvárról 5-öd magával, Csérnátoni Gyula dr. kir. tanfelügyelő Beszterczéről 4 családtaggal, Fejérvári Jenő birtokos Sáravárról 7-en, Székely István dr. tanár és családja Nagyszebenből 3-an, Szigethy Katalin Kolozsvárról, és még igen sokan.

Eddig a vendégek száma meghaladja a 100-at, holott a tulajdonképeni saison aug. 1-én kezdődik.

A fürdőhöz való utazás igen könnyű, Beszterczéig vagy Kolozsvár, vagy Maros-Ludas felől vasuton lehet, innen aztán 6 óra alatt kocsin. Az illetékes hatóságok előtt terbe van véve a vasutnak Ó-Radnái kiépítése, ami hadászati és közgazdasági szempontból igen fontos lenne az utnak folytatása lévén a híres radna szoros. Természetesen e vasutal az E. K. E. fürdője egyszerre a világ fürdők sorába lépne.

Augusztus folyamán több mulatságot terveznek és egy nagyobb kirándulás is lesz az Ünökör.

— i.

Élnek-e vagy meghaltak ?

(Folytatás)

Felelet.

VII.

— Kolozsvári honvéd egyesületi tagok a honvéd ment házában. —

B.Pest, július 15. 1898.

Különösen tisztelt Szerkesztő Ur! Az 1848—49-iki becses lapja szerint, kötelességemnek tartom tudatni nagyon tisztelt Szerkesztő urral azon tételek felkik, kik élnek és meghaltak közülünk, kik a kolozsvári honvédegyletbe be vagyunk iratkozva.

Legelőbb is magamról irhatok annyit, hogy itt vagyok az országos menházba és én vagyok az a Takaró Ferenc, ki Gömör-megyébe Rusnokon született. Ifjakoromban az 1847-dik év tavaszán szüleim levittek Kolozsvárra, mint becses embert felejtethet doktor Bara keze alá és egy év alatt súlyos betegségből kigyógyított és ott ért a szabadságharc és 48 őszén a kolozsvári 3 fontos ütég ágyúhoz esküdtem fel. Ott szolgáltam egész Szeben bevételéig. Szeben bevételé után a 7-dik hatfontos lovas ütéghez tettem át több társammal, mit már említem is mult évben, mikor az arcképeme megküldöttem.

Pataki Sámuel felől is méltóztat emlétet tenni folyó hó 1-ső lapjában. Pataki Sámuel itt halt meg a menházba, 1891-dik év 15-dikén temették el. P-nak a fején 3 vágás, mellén 2-t és karján 1, esde, hogy ennyi ideig élt, 73 éves volt.

Rátónyi János is itt van, ki friss egészségnek örvendő. Mások itt nem léteznek, ki a kolozsvári honvéd-egyletbe bevolnának írt

— Nem, S'r.

— Nem hallottatok semmit arról a gazemberről a ki a testvéremet megtámadta?

— Nem, sir, semmit; és a lovász félre nézett.

Ő is, éppen mint a háznép többi része, hajlandó volt a Beauchamp kisasszony megtámadóját egy mese szerű lénynek tekinteni — ami a Kezia nyitlan kifejezett hitetlenségének az eredménye volt.

Haza menet, nem ejtették utba Prior Halmot, miután Érik a rövidebb utat választotta, mely őket félórával előbb vitte Clowhurstba. A ház oly csendes és otthoniasnak látszott mint rendesen. A függönyök mind le voltak eresztve — ez a szobaleányok gondoskodása volt, és a Kezia érdeme.

Amint Diána az előszobába szaladt, Nelli jött elibe, a tölgyfa burkolaton selyem ruhájának az uszályát húzva magatán.

— Elhoztad a csipkédet? — kérdé élénken.

— A csipkédet? — ismétlé Diána meglepetéssel.

— Mihelyt ma reggel azt a sürgönyöt megkaptam, melyben tudattad, hogy Ériknek nincsen semmi baja, rögtön vissza a sürgönyöztem, és arra kértelek, hogy a Howell útlétéből hozz le nekem valami aranyos csipkéket. Azt akard mondani, hogy nem kaptad az izenemet?

Diána a fejét rázta.

— A sürgönyöd bizon azután érkezett, meg hogy mi a Hotelt elhagytuk; de feltörve, hogy előbb érkezett volna, nem lett volna időm a csipkédet megvenni mert szeretnünk kellett a korai vonatot megkapni.

Nelli, bosszusan húzta fel a vállait, el fordult.

— A távollétem alatt unatkoztál? — kérdé Diána.

— Azt nem mondhatnám — hiszen tudod, hogy nem voltál olyan hosszasan távol.

— Tegnap este kíváncsiak volna értesíteni, hogy Ériknek nincsen semmi baja, de tudtam, hogy a telegramot ma reggel előtt nem kapod meg — és úgy aggódtam, hogy nyugtalan fogsz lenni miatta.

— Nem voltam az — válaszolá Nelli, kinek másokat illetőleg bámulatos hite volt a Gondviselés bölcsességében; tudhatod, hogy én nem vagyok olyan tépelődő természetű, a milyen te vagy és Érik maga is azt mondja, hogy nem volt semmi komoly baja. De miért küldte hát azt a telegramot?

— Nem ő küldte, — válaszolá Diána komolyan. Hazugság volt az egész és a telegram hamisított Valami rejtély van a dologban, a mit nem értek, de a minek nyomára kell jutnunk.

A rejtély eszméje tetszett Nelinek — egy regényben levő titokzatos eseményhez hasonlított. Társalgásukat az Érik belépése szakította félbe, a ki az istállóban volt megenni, hogy a lovak nem voltak-e távolléte alatt elhanyagolva.

— Tudod-e — mondá Nelli, élénken fordulva feléje, — hogy a mult éjjel olyan különös dolog történt! — Ugy egy óra tájt felkeltem az ágyból és kinéztem az ablakon, — nagyon meleg volt a szobában, nem tudtam aludni — és lent az ablakom alatt egy nagy kutyát láttam lassu léptekkel le a fel sétálni. Megszólítottam, a kutya felmászott és a farkát csóválta, de nem ügylet többé reám, csendesen folytatta őrártását, mintha valami kötelessége lett volna, a mit teljesíteni kellett és attól nem akarta magát általam elvonatni. — Egy roppant nagy kutya volt — Diána, mi bajod?

— Semmi — mondá Diána, gondosan huzogatra ki keztyűinek az ujjait. Kérlek folytatd.

Kötelességemnek tartottam különösen tisztelt Szerkesztő uralmát ezeket tudatni.

Megkülönböztetett tiszteltem mellett maradok tekintetes Szerkesztő uralmának alázatos tisztelő szolgálója:
TAKARÓ FERENCZ
menh. tag.

Jövedelmi adófizetők.

Tájékoztatni kívánjuk polgártársainkat a hatóság által kiadott hirdetmény értelmében az adókövető bizottság által tartandó tárgyalások napjáról. A tárgyalások megkezdéséig közzé tesszük a következő hó egyes napjain sorra kerülő névsort, hogy az adókövetők idejűk legyen beszerezni a szükséges adatokat, megszerkesztési a fellebbezés és módjuk legyen akadályoztatás esetén képviselőtől is gondoskodni. Az alább kitüntetett napokon az egyes csoportok d. e. 12 óráig személyesen, vagy képviselőik útján jelenthetik be a rendőre épület nagytermében (b.-monostor-u. 26. sz.) üléshez bizottsághoz felszámolási aikat, ez időtől kezdve pedig 8 nap alatt a kellően felszerelt felfolyamodásukat a pénzügyigazgatóság iktató hivatalában írásban adhatják be.

Külvárosi kerület.

(Folytatás.)

Tárgyalási nap augusztus 9.

Fizel Károly személy fuvaros 8 frt. Izó Mihály földbérlet 40 kr. Moldován Simonné tejfárás 4 frt 80 kr. Grosz Eszter szatós 7 frt 67 kr. Marosi György kéményseprő 20 frt. Marosi Györgyné szatós, trafik 15 frt. Móra Mihály csizmadia, szatós 26 frt 40 kr. Dávid László személy fuvar 7 frt. Bálint István bérkocsis 7 frt 80 kr. Lukács György vegyeskeres 18 frt. Jaskó Mártonné majorság 5 frt. Frid Mór vászonkereskedő 13 frt. Forchprecher Jakabné majorság 6 frt. 90 kr. Özv. Kiss Józsefné kenyérsütés 9 frt. Hersch Leopold szatós 18 frt. Langer István kövezet vállalat 41 frt. Grünwald Adolfné majorság 8 frt 10 kr. Czanka János vizáros 3 frt. Jakab Ábrahám csontromgyűzés 11 frt. Jakab Ábrahám palinka árus 9 frt. Spilman Dávid 6 tehél tehén földbérlet 24 frt 13 kr. Kövesdi József asztalos 14 frt. Sipos József csizmadia 13 frt 40 kr. Turai Mihály tájképipar kereskedő 7 frt 50 kr. Hiri József csizmadia 15 frt. Revnyik János kutsinál 13 frt. Vanek Ferencné gabonás 5 frt 67 kr. Özv. Mezei Jánosné veteményár 12 frt. Grácsi György bérkocsis 9 frt 50 kr. Gönczi Mihályné gyümölcsár 2 frt. Marosán Jánosné fejtelár 3 frt 70 kr. Bartha József kéményseprő 13 frt. Barabás Istvánné veteményár 3 frt. Daroczi József szatós 5 frt. Lévai Ferencné veteményár 4 frt. Simon Jánosné ócska ruha árus 3 frt. Bruzer Mihályné gyümölcsár 3 frt 50 kr. Jakab Imre csizmadia 21 frt. Bartha Györgyné szatós 8 frt 75 kr. Kun János vizáros 4 frt. Marián László vizáros 5 frt. Bányai Gyula vizáros 4 frt. Márk-szén Simon vizáros 4 frt. Mákszén Simon 3 cipláda 6 frt. Veintraub Albert földhordó szekeres 6 frt 25 kr. Kimpán György csont, rongy szedő 3 frt 40 kr. Ádám Simon György népenész 4 frt. Kupa István borszedő 8 frt. Lőrincz Ferenc népenész 4 frt. Farkas Márton szatós, trafik 13 frt. Lucz Frigyes szatós 13 frt 60 kr. Lőrincz Gyula népenész 5 frt. Gáspár Mór szatós, faár 9 frt. Gáspár Mór alkusz 4 frt. Gáspár Mór borár 8 frt. Gottlieb Sámuelné szatós — Dézsi János bérkocsis 8 frt 50.

(Folyt. következik.)

Gazdáink figyelmébe.

Tudomásunkra jutott, hogy a tegnapi napon több utazó érkezett Németországból és Svájcából Kolozsvárra a végett, hogy itt az erdélyi részekben várható loher-magot jó olcsón összevásárolják.

Figyelmeztetni kívánjuk tehát földbirtokosainkat, hogy tartózkodjanak egyelőre az ilyet megkötéséről tekintetben, mert a loher-mag ára az előjelekből ítélve rohamosan emelkedni fog.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, július 28.

— **A közös hadsereg a magyar nyelv.** A cs. és kir. közös hadsereg a törvények, a közös hadügyminiszteri rendeletek és kijelentések dacára csak nem akar a hatóságokkal magyarul levelezni, mint az a folytonos panaszokból nap-nap után nyilvánvalóvá válik. Egyik oka ennek az is, hogy a kaszárnyák mindenfelé a magyar földön ausztriai területet képeznek. A kaszárnyák mindenik szobája Ausztria egy-egy drb. területe Magyarország nélkül. Sem a Magyarországot jelképező szimbolusok, sem Magyarország emlékeztető feliratok nem láthatók sehol. A lelkesítő utmutató, vagy oktató, kifüggesztett nyomtatványok között az oláh nyelvre nagyobb súly van helyezve, mint a magyar nyelvre. Ausztriát dicsőítő rozsforgatásban a Gotterhaltet szövege; Ausztriát, Albrecht fhg. érdemeit méltatja prózában és

versben minden. Magyar ember itthon, ha bármely közös hadseregbeli kaszárnyába belép, megszűnik itthon lenni, Ausztriában van. A közös hadsereg intézősége, a közös szót ama rossz példabeszéd szerint értelmezi: „A mi a tied, az az enyém is, (t. i. a német) a mi pedig az enyém, ahhoz nekem semmi közöd sincsen.” Legálább a kaszárnyákban az eber a „közös” szónak sem szóban, sem írásban, sem szimbolusokban semmi jelét nem látja. Ez nincsen rendjén. Ki kell a kaszárnyákból tisztítani a teljesen osztrák jelvényeket, feliratokat, s oda kell hatni, hogy ha az ember belép, minden szobában lássa Magyarországot is. A mostani közös elnevezés csak ámitás és csak annyiban közös, a mennyiben fizetni közösen fizetjük.

— **Színház.** Tegnapi este a bájos és kellemes zenéjű „Rip van Vinkle” című operette került előadásra a nyári színházban. Listbeth szerepében Fodor Ilona kisasszony lépett fel. Ha tekintetbe vesszük, hogy a kisasszony egészen kezdő és Listbeth szerepe egy nehéz szerep kezdő énekesnőnek, sőt routinirt színésznőnek is gondot okoz, csak teljes elismeréssel kell szólnunk a kisasszony sikeréről. Látszott, nemcsak játékán, de hangján is az elfogultság, mindazon által egyes jelenetei pompásan sikerültek. Szorgalmas tanulása és kellő gyakorlat a kisasszonyt minden esetre a közép-szeretűre igen hamar felül emeli. A karokat dícséret illeti és a magán szereplők is sok igyekezettel oldották meg feladataikat. Hadai játéka drámai magasságot állott.

— **A kolozsvári nemzeti színház** igazgatósága újból közzé teszi, hogy a népszínművekre kitűzt 100 aranyos pályázat bíráló bizottsága a következő darabokat bocsátja előadásra, illetve versenyre: „Boris asszony” — „Korcsmárosné leánya” — „Világsej asszony” — „Kádár Vera” és „Asszony bosszuja” és újból felszólítja a szerzőket, hogy darabjaikhoz a zenét legkésőbb augusztus hó végeig küldjék be, nehogy azoknak a saion kezdetén való előadása fennakadást szenvedjen. A „Boris asszony” cz. pályamunka zenéje már beérkezett.

— **A virágkorzó** napjai közelednek. Ezzel arányban növekednek az előkészületek is a mulatság sikere érdekében. Az ünnepélyben vidékiek is fognak részt venni s a vidék virágkislelete nagy mennyiségben vándorol be a városba, hogy kocsikra, kerekre aggatva, csokrokba kötve versenyezzenek Kolozsvár virág készletével. Mint hallottuk, sok szép kocsis lesz gyönyörűen díszítve s Kolozsvár és a vidék első osztályából sokan fognak részt venni a kolozsvári első virágkorzón.

— **Fertőtlenítő szerek.** A meleg napok miatt udvarokon, helyiségekben a levegő nagyon könnyen romlik meg, s most járvánnyal fenyegető időben szükséges a fertőtlenítés, hogy a levegő ne hordhassa szét, a betegségek csirák. E célra a kárból sav zöld gázok az árkok, szükségessé képezik beontására, a kárból por pedig fertőtlenítendő helyiségek behintésére alkalmas. Mind ezekből a szerekből a kolozsvári fogyasztási szövetkezet nagy mennyiséget rendel első kézből hogy azokat jutányos áron bocsáthassa a közönség rendelkezésére.

— **Fekete uram manipulációját.** Fekete, a ki több néven, több alakban, több ezimen és több fajtájú uniformisban szédelt a Kárpátoktól Adriáig és csalt a hol csak lehetett Tordán is járt s több helyütt nagyon szíves fogadtásban részesült. Elszállásolási biztossá adta ki magát a ka'ona tisztet „szállásolt” el a hadgyakorlatok idejére. Tordáról Gyéresre ment a nagy férfiú s a Teleki kastélyban volt elszállásolva.

— **Mező-Bádon** e hó 23-án a ref. templom udvarának szépítése javára rendezett mulatság a fényes erkölcsi sikerrel kivül 34 frt 40 kr. bevételt hozott be a szent célra a miből levonva a 31 frt. 87 kr. kiadást, tiszta jövedelem 7 frt. 53 kr. maradt. Felülfizettek: Egerházy Gyula 1 frt. Ilyés Sándorné 1 frt. Bartók László 60 kr. Iszlai Elek 20 kr. Magyar Endre 20 kr. Zsigmond Ferenc 1 frt 60 kr. Kis Ferenc 20 kr. Dr. Szegedi Géza 1 frt 20 kr. Sándor Mihály 20 kr. Összesen 6 frt 20 kr.

— **Kik vannak a borszéki fürdőn?** Borszéki levelezők írja, hogy az ottani fürdővendégek között vannak többek között: Bethlen Gábor gróf az Emke elnöke, Sándor József az Emke főtitkára, Szász Domokos és Szász Károly püspökök, dr. Szász Károly képviselő, Molnár József ország. képviselő, dr. Kaiser ország. képvis., Kápolnay János színész. A fürdővendégek száma 409.

— **A németnyelvű katonai íratok.** A hadtestparancsnok uraknak, úgy látszik, a holt hadügyminiszterek épp oly kevésbé imponálnak, mint az élők, a delegációk törvényes határozata rájuk nézve egyszerűen nem létezik s hogy az ország hatóságai közül több éppen a legutóbbi időben kimondta, hogy a katonaság németnyelvű írtait egyszerűen nem intézi el, — tudomásul nem veszik. Aradról írják, hogy báró Waldstätten temesvári hadtestparancsnok az aradmegyei hadgyakorlatok tervét németnyelvű írással küldte be a megye alispáni hivatalának. Az alispán az íratot — elfogadta. A temesvári hadtestparancsnokságtól Aradmegyéhez sűrűn érkező íratok különben mind németnyelvűek.

— **A kolozsi kórház** javára folyó év július 30-án a fürdő vendéglő helyiségében Anna bál rendeztetik.

— **Hangverseny és bál Stojkán aug. 6-án.** A magyar láposi ev. ref. egyház Simó Lajos, ország. képviselő elnöke alatt aug. 6-án bált rendez. A bál előtt Zeffler Lukács és dr. Kodza Gyula urak hangversenyezni fognak. A közönség figyelmét e helyen is felhívjuk e minden tekintetben fényesnek ígérkező mulatságra. A ki a szepet a hasznossal, a szórakozást a jótékony cél előmozdításával szereti egybekötöni, az jöjjön hozzánk, mullasson velünk s élvezze a természeti szépségekkel pazarul megáldott stoji-kai fürdő fényesnek balzsamos illatát. A vidékről, Galgói állomás jóvők felkérőnek, hogy jöveletüket alulírottul egy pár nappal előbb jelezzék, hogy kellő számú fogaról gondoskodhassék. Egy kényelmes kocsis dija, mely 3—4 vendéget szállít Galgóról — Stojkákig 4 frt. Barabás Samu ev. ref. lelkész.

— **Égő vonat.** Szarvasra szerdán óriási pánik közepette, ürtül gyorsalaggal lángha borult vonat száguldott be. Egyik személyszállító kocsiból tört elő a láng rövid szünetekint; a robbogó vonattal felidőztet legármatat csak elősegítette a tüzet, úgy, hogy a kocsis a szó szoros értelmében egy láng volt s félelmetes látványt nyújtott az állomáson várakozó közönségnek. A kocsis a karvanyi tanyánál kapott tüzet, s jó szerencse még, hogy elég rövid idő alatt berobogott az állomásra, mert különben az egész vonat kigyulladt volna. A wagonban szerencsére senki sem ült s így nem történt nagyobb baj, mint az, hogy a kocsis, mire a tüzet Szarvason eloltották, csaknem teljesen elégett már.

— **Emlék ünnep.** A Kézdi-Vásárhelyen szünetező tanuló ifjúság folyó hó 30-án, vasárnap Tompa K. halálának negyedik százados évfordulóján emlékünnepélyt rendez a következő tárgysorozattal: I. rész. Isten tisztelet az ev. ref. templomban d. e. 10 órakor. 1. Invocativ. A gyülekezet éneke. 2. Ina. Tartja tiszt. Kovács István ev. ref. lelkész. 3. Örök felség. Tompától, éneklő a tanuló ifjúság Makkai D. vezetése mellett. 4. Szent beszéd, írta Tompa M. elmondja Baló Ödön joghalladó. 5. Ének. II. rész. Matiné az Unió kertben. 1. Megnyitó beszéd, tartja Török Andor joghalladó. 2. Költemény Tompától, szavalja Vargha Irén kisasszony. 3. Téli nyáron, népdal Tompától, éneklő a tan. ifjúság egyes kara. 4. Tompa élete és lyarája, írta Nagy E. Pál joghalladó. 5. Néma hőgy fut, ének duett Tompától éneklő a tan. ifjúság női kara. 6. „Az Isten akarata” Tompától, szavalja Székely Ödön zilahi ev. ref. főgym. tanár.

— **A Kollár-ünnep eltiltása.** A turóczi vármegyei alispán e hó 23-án kelt határozatával értesítette a Kollár-ünnep rendező bizottságát, hogy a mondott ünnep megtartása jelentőségénél fogva meg nem engedhető. Ennek következtében a rendezőség részéről küldöttség ment Budapestre a belügyminiszterhez, mer biznak benne, hogy ő az alispán határozatát meg fogja változtatni.

— **Meggyilkolt asszonyoktető.** Zsurka Nyikolaj mundaí oláh a faluban két nőnek Romániába szóló utlevelét szerzett. A nők férjeiket elhagyták s ezek tudta nélkül kivándoroltak. A két nő férje, Mojsze Zakharie és Olteav Vasu, e napokban meggyilkolt, hogy az utlevelét Zsurka szerezte. Megvárták a míg beesteledtek, akkor Zsurkát felkeresték a lakásán s agyba-főbe verve, ott hagyták a vérében. Zsurka reggelre meghalt. A két férjet letartóztatták.

— **Vesztett macska.** Biharon e hó 20, 21 és 22. napjain egy vesztett macska megmárt három egyént. Az illetők valamennyien jelentkeztek az előjáróságnál, hogy a budapesti Pasteur intézetbe küldje őket. A megmártak már megérkeztek az intézetbe s megkezdtek rajtuk az oltásokat.

— **A laczfalusi papné.** A nagy-szebeni Tribuna közli, hogy Lucaciú Lászlónak neje bukaresti útjában Brassóban kiszállott, a hol nagy szerű órázóikkal fogadták a román hölgyek. Az időhazánál a román hölgyek román nemzeti szallagokkal díszített virágborítékkal kedveskedtek és a bemutatás után bevonulását tartotta a városba hölgybándérium kíséretében. Bukarestben is hasonló tüntetés tárgya lesz a laczfalusi papné, a kit a román liga és az egyetemi polgárok üdvözölnek. Lucaciúné egy bukaresti leány iskolában lévő leányainak látogatására ment és azokkal a nyarat egy romániai fürdőben fogja töltetni.

— **Száz éves házások.** Ritka házaspár él Torontálmegyében, Zsombolyán: Szabari György és felesége. Éppen száz esztendeje most, hogy pap elébe állottak és megfogadták egymásnak a holtomiglan-holtodiglan-t. Azóta egy év száz peregett le, a vőlegény dalais alakja megroppant, a karcsu menyasszonyból összetöbörödött anyóka lett, de hűségesen kitartottak egymás mellett, úgy, mint a hogy az oltár előtt esküdtek. Hosszu életükön keresztül mindig a kezők munkája után éltek s a mi kevés kellett nekik, maguk keresték meg a zsombolyai Mathuzálem és a felesége. Most azonban olyan nagy kor nyomja roskadt vállait, hogy nem tudnak dolgozni többé s hozzá tartozók már mind régen elköltöztek a temetőbe s nincs a ki az öregket gyámolítaná.

ná. A zsombolyai képviselőtestület, mint nekünk írják, most azt a nemes cselekedetet művelte, hogy tegnapi gyűlésében évi egy díjat szavazott meg az agg házaspárnak.

— **Kigyót nyelt.** Fájdalmas javaszékelés közt, színeből kikelve támoigott be egy oláh atyafi a n. váradi rendőrségre. Elpanaszolta, hogy a mezőn elaludt s egy kigyó a torkán keresztül belemászott a gyomrába. Értzi, hogy kering a szék kvártélyában az állat, de még ezt nem bánta, csak ne okozna olyan éles fájdalmat a bőrtünetből kifelé törekvő rakbogyó. A ritka pacienseknek a rendőrök mindenféle tréfás dolgokat ajánltak orvossággul, míg a kapitány beküldte a kórházba, hogy gyógyíttassa meg nedves gypetől áthatult gyomrárt. Erős gyomor fájdalma volt az embernek a azt hitte, hogy valami kigyó mászott belejébe. Hasonosabb dolgokat cselekednének bizony a falusi pópák és dászkalok, ha a dákó román igazságok és szében apostolodások helyett hiveik körében a még mindig uralgó babónt igyekeznének kiűlni.

— **Richellieu — Siamban.** Ha tényleg megtörténik az, mit a francziák annyira óhajtanak és Siamban kitör a háboru, akkor a siami hadiflótákat a francziák ellen egy oly férfi vezeti, ki magát Duplessis de Richellieunak nevezi és a nagy kardinális utódjának adja ki magát. E rokonsághoz természetesen némi kétség fér, mert Richellieunek jelenleg elő egyedül rokonai a monacoi hercegnő, — kinek első férje egy Richellieu herceg volt; — továbbá már azért is kétséges a rokonság, mert a siami Richellieu protestáns. Az állítólagos Richellieu herceg husz évvel ezelőtt került Siamba s alacsony fokról felküldötte magát egész a flotta parancsnokságig. Azt mondják, hogy különösen bírja a siami király Somsdech Phra Paramindo Malva Konalonkern Phra Konla Khom Khas fő felségének kegyét.

— **Az orvos tragédiája.** Bolognából írják a következő megrendítő esetet: Egy fiatal, Bianchi Amerigo nevű ember nagy buzgalommal tanult az itteni orvosi egyetemen teljes hat éven át. S dacára annak, hogy viruló szép ifjú volt, vérérdényei súlyos betegségekben szenvedtek, Pseudo-Leukaemiába (vérfelcsere) s a szigorlathoz ezt a betegséget választotta disszertációjá tárgyául, e célra alaposan tanulmányozta a betegséget, keresztül kutatott sokféle nyelven mindenféle tudományos könyvet — de meg kellett győződnie arról, — hogy betegségek gyógyíthatatlan! Mindazáltal a szigorlatot kitűntő eredménnyel tette le s gyönyörűen kidolgozott disszertációjáért különösen meg is dícsérték. Mint-hogy azonban betegsége erősen haladt mindenában lakó menyasszonyát adott szava alól fölmentette s a lány ámbár néhány sajnálkozó szóval, készségesen beleegyezett a jegyesség fölbonthatásába. Lehet, hogy a fiatal ember mást várt, lehet, hogy elhatározásán mit sem változtatott volna, bármint feleletet kap is, tégy, hogy a mint menyasszonya levéllel megkapta, bezárkózott szobájába, felvette fekete diszruháját, lefeküdt az ágyba és főbe lötte magát. Az ágygyal szemközt találták meg fölülítra szerelték arczképét. A szerencsétlen szülők fiok orvosi diplomájával egyidejűleg kapták a jelentést haláláról.

— **Magyar cigányok Chicagóban.** Jónás Jancsi, a híres pécsi cigánybánda primása, bandástul Chicagóban van, a hol nagy dicsőséget és jó pénzt szerez magának is, bandájának is. Egy házait leveleiben azt beszéli, hogy a minap a siami konzul házában muzsikált. Egy spanyol hercegszasszony is vendége volt a konzulnak és a magyar dalok egy hatottak rája, hogy könnyek fakadtak szeméből. A hercegszasszony Jónás Jancsi arra kérte, hogy huzza el neki a Csak egy kis lány van a világban kezdett dalt. Másnap Pulman-nál, a híres gépgyárosnál és sokszoros milliommónál muzsikált és egy órai játékuért 120 dollárt, vagyis 300 forintot kaptak. Jónás leveleiben azt panasolja, hogy Amerikában csak limonádét isznak, s hogy e miatt a yankee nem értheti a magyar zenét. Hanem azért Jánoséknak jó soruk van, s a jövő esztendeig nem jönnek haza. A világiállítás bezárása után San-Franciskóba mennek, a hová fényes szerződés köti őket.

— **Anyu büne.** Palics-róli írják lapunknak: Palics fürdő egyik félreeső tisztasában arra cizkáló rendőrök a napokban önkénytelen állapotban találtak egy Marusincz Mikla nevű leányt. Mellette egy újszülött életelen csecsemő fektűt. Minthogy a gyereken a külső erőszak nyomai voltak észrevehetők, a kórházba szállított anyát csendőri felügyelet alatt tartják.

Szerkesztőségi üzenet.

Marosilyei előfizető B. A kolozsvári nemzeti színház száz éves jubileumának emlékkönyve közelebből meg fog jelenni.

A bolygó zsidó.

A párisi Figaro című újság ismét világgá röpti a hírt, hogy az örök bolygó zsidó nem halt meg, csupán eltűnt és egy kis pihenőt tartva a világ valamelyik félreeső odújában, újra megjelent az emberek előtt. Különösen a párisi közönség az, a hova minden esztendőben elvándorlik néhány ilyen bolygó zsidó. Szakasztott olyan az egyik, mint a másik. Nyomorúságosan vannak öltöztetve és szomorú, mély ráncokkal telt és ijesztő sorványú arcok alig látszik ki a soha nem füstölt haj és szakáll közül. Jajvezékelve és örökké siránkozó hangon beszélik el életörténetüket, a mely soha nem fejeződik be. Galicziából, Németországból, Oroszországból és Lengyelországból származnak többnyire. A nyomorral és betegséggel

gel már bölcsőkoruk óta barátkoznak, a melyek elől menekvést keresnek a távoli idegenben és nem lelik meg sehol. Egyik városból a másikba bolyongva, nem találják meg sem a maguknak megfelelő munkát, sem a betegséggel gyógyító orvosságot. A mikor szélben, esőben, meg hóbán a felfrítást bejárat gyalog és testük már teljesen megtagadta a szolgálatot, akkor a nélkülözés aléltágában a kórház küszöbén rognak össze.

Egy franciá tanárnak az az érdekes ötlete támadt, hogy a kórházba a jelentkező bolygósidók mindenegykét lefénypépezte. E fényképgyűjtemény meglepő észleletre vezett. Az egyik szakasztott olyan, mint a másik. Olyan lehetett ez a bolygó zsidó órái idők óta. A lengyel zsidó ismeretes viselkedés az utolsó gonbíg nincs semmi különbség. Hasonló gondolkozmódjuk megcsökkenőödött életfelfogásuk és életmódjuk ugyanezt a jeletet ölti arcukra.

A zsebükben mindig ott van az a bolygományos öt sous (mi nálunk a hatos) Ez az ő állandó vagyonuk, a melyből nem fognak ki soha. Mert ha kifogy, ott van a helyében a másik, a melyet számtalan külsőjük biztosít a számukra könyörtelen bit-orosok részéről. Örökkön-örökké megmagyarázhatlan betegséget szimulálnak, a melynek állítólag, valami villámcsapás vagy árvíz okozta ijedség vagy pedig egy gyermekük hirtelen halála által beállott bukómorogás az oka és a mely betegségről legfeljebb azt lehetne következtetni, hogy közsényféle hidegbántalmakból áll. Mindezeket birne vonzza Párisba, a Charcot orvostanár, kik bizalommal vetik magukat a nagy mester elé, hogy azután néhány nap mulva családva és lesújtva más csodaorvos felé vándorozzanak, mint a hogyan a mese mondja a bolygó zsidóról: „Mindentűt hatalmasabb csodatevőt keresve, és sehol sem találva.”

Ezen a lengyel zsidókon gyógykezelési mánia észlelhető. Nincsen az a orvosság, nincsen az a gyógymód, a melyet meg nem kíséreltek volna, mindentűt valami újat, érdekesebbet keresve, hogy néhány nap mulva már ökrök elforduljanak tőle.

Jellemző erre Charcot észlelete Moser nevű harminszázöt éves lengyel zsidón.

Ez az érdekes beteg belépésekor legott hosszú történetben találta fel bajait, a melyek rheuma gyomorbéli zavarak, álmatlanság és lidércnyomásokból állottak. Valóságos rajongással beszélt betegsége legundorítóbb jelenségeiről és kifogyhatatlan volt azok előadásában. Charcot távozik, a lengyel zsidó követi udvaron, folyosón át és ha a mesternek sikerült végképp eltűnnie, megfog valakit az orvostanár, a hallgatók közül és végtelemtől ürt, ha akad oly nagylelkű is, a ki meghallgatja.

Azután keservesen kezd zokogni és a mikor újra meglátja Charcotot, feléje siet, megcsókálja a kezét és folyvást kiáltja: „Istenem, segítsen rajtam jó uam! Segítsen rajtam!”

Vége bizonyos gyógymódot ajánlanak. A lengyel zsidó most egyszerre megkomolyodik és szigorú arczvonással tartja szemmel az orvost, a kinek minden szavát mélyen lát-szik megfigyelni. Azután ravasz mosolylyal tagadagol rázza meg fejét. Nem, mondje ő, az nem segít rajta. Tudja már az biztosan. Ez a Moser egy évig maradt Párisban, minden nap előtt a kórházba és végre a vilamos gyógymódot választotta ki magának. Charcot tanártól bizonyítványt kért, a melylyel elmehetne Rotshchildhoz, a kitől pénzt akart egy villamos gépre, a melyet hazavihetne Oroszországba, a hol magát pompásan gyógyíthatná. Kezdetben el volt ragadtatva a villamos gyógymód sikerétől, de azután újra panaszkodott. Újra tildőzöbe vette Charcot tanárt és mindenkit, mig mindentűt siket fülekre talált.

Azután odább állott, más országot, más orvos, más orvosság után.

LEGUJABB.

(Az Ellenék eredeti távirata.)

A megszökött huszárok.

Budapest, jul. 28.

Mindenféle nagy feltűnést keltett, hogy a 13-ik huszárezredből, mely a külső kerepesi uti Ferencz József lakanyában van elhelyezve — nagyobb számú legénység megszökött meg.

A hatodik század kapitánya! Guis in György tulságosan szigoruan bánt a legénységgel valósint, hogy e miatt szökött meg 28 huszár.

A szökevények közül egyet elfogtak, 10 pedig önként visszatért. 18 huszár pedig bujdokol.

A ezred parancsnok: Janó főherceg a századost magához hivatta és kihallgatta. A visszatért legények Jászkn fiuk, a kik szökökük okát nem akarják megmondani mindaddig, mig nem állítják őket a hadbíróság elé.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szombat, 1893. július hó 29-én.

ÖRDÖG PIRULAI

utolsó-előtti előadása.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

Pályázat.

A nagyszebeni kir. kath. Teréz-árvaháznál üresedésben levő **számvivői állomásra** ezennel pályázat hirdettetik. — Ezen állás javadalmazása: 650 frt, az az hatszázötven forint évi rendes fizetés és házi kerttel, pinczével, padlással és éléskamrával ellátott, négy szobából, két előszobából és egy konyhából álló szabad lakás. — Megkivántatik, hogy pályázók a magyar nyelvet tökéletesen bírják s a számvivői hivatalra képesítve legyenek. Tekintettel a helyi viszonyokra, azon pályázók, kik a magyar nyelv tökéletes bírása mellett a német és román nyelvben is jártasok, a választásnál előnyben részesülnek.

A megválasztott és kinevezett számvivő köteles állomását a kinevezési okmányban meghatározott napon elfoglalni s az ezen állomást terhelő 600 frt, az az hatszáz forint óvadékot közhiteles értékpapirokban vagy teljes biztosítékot nyújtó okmányban a kolozsvári m. kir. adóhivatalhoz, mint erdélyi róm. kath. alapítványi főpénztárhoz beszolgáltatni. — Pályázni óhajtok sajátkezűleg írt, kelletlen bélyegzett s keresztlevéllel, orvosi bizonyítvánnyal, valamint a számviteltanból nyert képesítési okmánnyal, s esetleg eddigi hivatalos működésükről szóló igazolvánnyal felszerelt pályázati folyamodványukat **folyó évi Augusztus hó 5-ig** a nagyszebeni kir. kath. Teréz-árvaház igazgatóságához küldjék be.

Nagy-Szeben, 1893 július hó 23 án.

Roszkosni Elek,
Teréz-árvaház igazgatója.

664. (2-2)

Sz. 7001—893.
al.

674. (2-3)

Pályázati hirdetmény.

A halálozás következtében üresedésbe jött, választás útján betöltendő törvényhatósági tisztviselői állásra, melynek javadalmazása: 800 frt fizetés és 200 frt lakpénz, ezennel pályázatot hirdetek.

Pályázni óhajtokat felhívom, hogy az 1888. évi I.-s törvények követelményének megfelelő okmányokkal felszerelt kérelmeket **folyó évi szeptember hó 30-áig** rendeltetési helyére való beérkezését végett hozzám nyújtsák be. — Később érkező folyamodványok nem fognak tekintetbe vétetni.

Megjegyzem, hogy a magánügyködés gyakorlása meg van engedve.

Kisküküllő-vármegye alispánjától.

D. sz. Szent-Márton, 1893. július hó 1-én.

Alispán helyett:
Fekete György,
főjegyző.

Árlejtési hirdetmény.

A maros-vásárhelyi ev. ref. egyház a Maros csatornán levő avult műmalom helyébe egy henger-műmalomt szándékozáván építeni: az épület helyreállítására (kőműves, ács, asztalos és bádóg-munkákra) ezennel árlejtést hirdet.

Az árlejtés **f. évi augusztus hó 5 én d. u. 4 órakor** az egyház szentgyörgy-utcai leányiskolai helyiségében fog megtartatni.

Az öt pecséttel lezárt és a vállalati összeg 5%-át kézpénzben vagy értékképes papirban magában foglaló írásbeli ajánlatok

ugyanazon napon déli 12 óráig Gombás József kebli gondnokhoz nyújtandók be.

A műszaki tervek és feltételek Dósa László kir. mérnök urnál tekinthetők meg.

Költségvetési ár: **149:5 frt 04 kr.**

A maros-vásárhelyi ev. ref. egyház kebli tanácsának 1893. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Nagy Samu,
főgondnok.

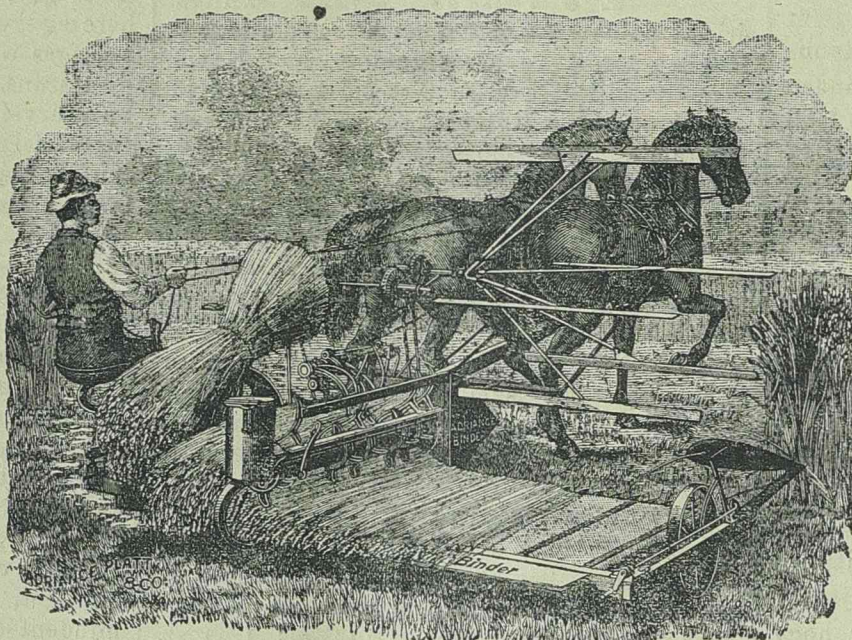
666. (4-4)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utca 31. szám. — Váci-körút sarok.

Kizárólagos képviselője:

Adrianne Platt & Co. newyorki gyár
Fűkaszaló- és Arató-gépeinek.

Ajánlja szabadalmazott kaszaló- és arató-gépeit:

legjobb és legolcsóbb fűkaszalókat, legjobb és legolcsóbb marokrakó arató-gépeit. Legolcsóbb könnyű kéveket arató-gépeit, mely a nyíregyházi versenyen 1-ső díjat nyert.

Képes gépnyjegyzéket kívánatra bérmentve bárkinek küldünk.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának szövetkezeti képviselőisége.

Ajánlja becses tagjainak ezen gyár legjobb hírnevű

Gőzcséplő készleteit.
Mindenmü gazdasági gépeket.

A magyar kir. megegyetem által kitűnőnek ítélt és a földmívelésügyi magyar kir. miniszterium által ajánlott

„Budapest” permetező ára darabonként **15 frt 50 kr.** csomagolással.

Szabadalmazott jegezes **„Azurin”** 1 frt 50 kr. kilója

Eredeti Vermorel-féle francia gyártmányu

„Eclair” permetező ára **20 és fél frt** darabonként, csomagolás **50 kr.**

Megrendelési cím:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Bpest, Alkotmány-utca 31.
454. (13-30)

Helyben

egy pénztárnoknői állást

óhajt kapni

egy fiatal leány,

szerény feltételek mellett.

Czím a kiadó-hivatalnál augusztus

hó 10-éig.

675. (1-3)

Tenyészállat eladás.

Gróf TELEKI A. tancsi uradalmában,
posta, távirat és vasút Szász-Régen,

eladó

kendi-ténai és bonc-hidai faj keresztezésből származott

13 darab négy éves tenyész-kan,

á **120 kilogramm;**

20 darab két éves tenyész-kan,

á **75 kiló;**

52 darab tenyész-kocza,

á **75 kilogramm.**

Értekezhetni egyenesen **ANTAL LAJOS** tisztartóval Tancson.

623. (9-x)

Tisztán kölcsönös. — Részvényesai nincsenek.

Az összes nyereség a biztosítottak javára esik.

A legnagyobb és leggyaragabb
pénzügyi intézet a világon.

Biztosítási alapja

907 millió

frank.

THE MUTUAL
NEW-YORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
ALAPÍTOTT 1843.

Biztosít

emberéletei

legkülönbözőbb és leg-

előnyösebb

módozatok szerint.

Prospektusokkal és tüzetesebb felvilágosításokkal szolgál az

Erdélyrészi aligazgatóság,

Kolozsvárt, Belhid-utca 16. sz. alatt.

BORSZÉK (Csikvármegye, Erdély.)

Elsőrangú gyógyfürdő, 900 méter magasságban, beláthatlan ős fenyveseknek alsóbb szervezetektől mentes régiójában.

Gyógytényezői: havas alji klímája, tiszta ozonús levegője, kitűnő gyógyerejű vasas- és más vegyi összetételű borvíz ivókútai, számtalan szénsavas hideg lobogó-fürdői, vasas láb-fürdők, szénsavas melegített kád-fürdők, fenyőlevél-fürdők, jól berendezett hidegvíz gyógyintézetek, massage és villamozás.

Az idény megnyílt június hó 1-én.

Posta és táviró helyben.

Részletes prospectussal és felvilágosítással kívánatra készséggel szolgál a fürdő-orvos: **Dr. Szilvássy János,** vagy a helyben székelő fürdő- és üzletigazgatóság.

A fürdővendégek szállítását a szász-régeni vasuti állomástól Borszékig és vissza bérkocsik eszközlik.

Felvételt teljesít és bérkocsira előjegyezést 48 órával előre elfogad: „Hávrának József m. kir. állomásfőnök ur Szász-Régen” vagy „A bérkocsi vállalat iredája Borszéken.” (Felső vendéglő)

A viteldijak szabályozva vannak.

A borszéki borvíz az Oelhoffert töltő-géppel kifogástalanul felfogva és modern gépek által dugaszoltatva, kristály tisztaságban hozatik forgalomba. — Évenként **3 és fél millió palack** elárúsítás.

A borvízre nézve minden megrendelés kizárólag a borszéki fürdő- és üzletigazgatósághoz intézendő.

A borszéki borvíz ára helyt.

Ládákba csomagolva:				Szalma-hűvellyel csomagolva:			
1 láda	1-4 literes	50-es	6 frt 60 kr.	1 üveg	2 literes		18 kr.
1 "	1-4 "	25 "	3 frt 20 kr.	1 "	1-4 "		13 kr.
1 "	1 "	50 "	6 frt 10 kr.	1 "	1 "		11 kr.
1 "	1 "	25 "	3 frt 10 kr.	1 "	0-5 "		9 kr.
1 "	0-5 "	50 "	5 frt 30 kr.				

Nagyobb megrendelésnél 2% kedvezmény.

Borszék, 1893. évi május hó.

453. (13-x)

A borszéki fürdő és üzlet.